

ΘΕΑΤΡΟΝ

Θέατρον Κυβέλης: «Θεατρίνα», «Τὸ Τσακάλι», «Πιερρότος», Θεατρικὰ ἔργα εἰς πράξιν, ὑπὸ Πλάτωνος Ῥοδοκανάκη

Ἡ πρώτη ὡς θεατρικοῦ συγγραφέως ἐμφάνισις τοῦ κ. Πλάτωνος Ῥοδοκανάκη δὲν διέψευσε τὰς φιλολογικὰς προσδοκίας πού ἐδικαιούτο νὰ ἐμπνέη ὁ εἴρων μᾶλλον ἢ σατυρικός συγγραφεὺς τοῦ «De Profundis», ὁ αἰσθηματικός κ' εὐφάνταστος συγγραφεὺς τοῦ «Φλογισμένου Ῥάσου», παρέσχε δὲ ἐπαρκεῖς ἐλπίδας περὶ τῆς μελλούσης θεατρικῆς ἀριότητός του.

Ἡ «Θεατρίνα» του εἶνε ἡ θεατρίνα μητέρα, εἰς κἄτοιαν βέβαια μαρτυρικὴν θεατρικὴν περιουσίαν ἐν ὅρα χειμῶνος, ἡ ὁποία εἶνε ἀναγκασμένη νὰ παρατήσῃ ἐνῶ τὸ παιδί της κινδυνεύει. Ἀνήσυχος καὶ πονυώδυνος, κούκουλωμένη μέσα σ' ἓνα παλαιοπανωφόρι εἰς τὰ παρασκήνια, — ἡ σκηνὴ παριστᾷ ἀκριβῶς αὐτὰ καὶ μέρος τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου ἐπὶ θεάτρου, — εἰς ἰάτην παρακαλεῖ κάποιον συνάδελφόν της νὰ τὴν ἀντιταστήσῃ. Ἄφ' ἑτέρου ὁ θιασάρχης ἐπιμένει· οἱ λιώττοντες καὶ ῥιγοῦντες ἤθοποιοὶ ἰκετεύουν καὶ ἐκλιπαροῦν. Ἡ mater dolorosa ἀπέρχεται εἰς τὸ καμαρίνι της καὶ ἰδοὺ μετ' ὀλίγον ἐξέρχεται ἀπὸ αὐτὸ καὶ φανίζεται εἰς τὴν σκηνὴν κοριτσάκι αἴφνης ζωηρόν, αρωπὸν καὶ φιλοπαῖγμον. Ἄλλ' ἐνῶ ἤδη ἐξελισσεται ὁ μέρος της εἰς γέλια, εἰς φαιδρὰ ἀναφωνήματα καὶ

εἰς σκιρτήματα, ἀκούει ἀπὸ τὰ παρασκήνια ὅτι τὸ παιδί της ἐξεψύχησεν. Εὐρίσκειται πλησίον θύρας πού φέροι εἰς τὰ παρασκήνια, κ' ἐκεῖ, ἐναλλάξ καὶ ἐκ περιτροπῆς καθ' ὅσον στρέφει τὴν ὄψιν πρὸς αὐτὰ ἢ πρὸς τοὺς ὑποθετικούς θεατὰς της, ἐκδηλοῦται ἀπὸ αὐτὴν ἡ πλέον εὐτράπελος ζωηρότης καὶ ἡ σπαρτακιωτέρα ἀγωνία, ἀπολήγουσα εἰς τὴν δευτέραν ὁδύνην τὴν ὁποίαν τέλος ἀμβλύνει καὶ δὲν ἀμβλύνει ἡ παραφροσύνη...

Τὸ «Τσακάλι» εἶνε ἐν ἐν μέσῃ κοινωνία ἀγριμαῖον πλάσμα, γυνὴ ἡ ὁποία δὲν ἐνυμφεύθη, ἡ ὁποία δὲν ἐχάρη οὕτως οὔτε τὴν νεότητά, οὔτε τὴν ὠραιότητά της καὶ ἡ ὁποία ἐπάλαισεν ὡμῶς καὶ ἀγρίως κατὰ τοῦ ἀρπακτικοῦ περιβάλλοντος μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ σώσῃ τὰ χρήματά της ἢ ὁποία, δυνατὴ τὴν ψυχὴν καὶ τοὺς μυῶνας, ἐννοεῖ «νὰ τὰ βάλῃ» μετὸν Θεὸν καὶ μετὸς ἀνθρώπων, τώρα πού αἴφνης ὑποπέυεται ὅτι κάποιος καλλιτέχνης ἐνοικιαστής της θέλει νὰ ξελογιᾷ τὴν θετὴν της κόρην. Ἡ ἐπίθεσις ἐναντίον τούτου, — ἐπίθεσις εἰς λόγους πού ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ἀπειλεῖ ἡ ἀνασκουμπωμένη γυνὴ νὰ γίνον καὶ ἔργα, — ἀποτελεῖ τὸ ὅλον ἔργον. Πρόκειται ὅμως περὶ παρεξηγήσεως ὁ καλλιτέχνης ὄχι μετὸν θετὴν κόρην ἀλλὰ μετὸ κάποιον ὑποπτον «μοντέλο» εἶχε συνέντευξιν. Τοῦθ' ὅπερ δὲν τὸν ἀποπλύνει εἰς τὰ μάτια τοῦ «Τσακαλιού», τὸ ὅποιον, εἰρήσθω ἐν παροῦσι εἶνε καὶ «δράκων ἀρετῆς», δι' ὃ καὶ ἀποπέμπεται κακὴν κακῶς ἀπὸ τὸ διαμέρισμα πού εἶχεν ἐνοικιάσῃ.

Ὁ «Πιερρότος» εἶνε ὁ νεαρὸς φιλέορτος σύζυγος ὁ ὁποῖος, κωλυομένης τῆς συζύγου του, μεταβαίνει μόνος εἰς χορὸν μεταμφισμέτων καὶ ὁ ὁποῖος ἐκεῖ, ἐν ἀγνοίᾳ του ἐννοεῖται, φλεγοτάρει ὑπερακοντίζων καὶ αὐτὸν τὸν καλούμενον ἀμερικανικὸν τρόπον τοῦ φλέει μετὸν τὸσφ ἀντιπαθητικὴν πενθεράν του. Τὴν στιγμήν πού ἀνακαλύπτει τὸ κἀθημά του, καταφθάνει ἡ ζηλότυπος σύζυγος. Προσποιεῖται τότε εἰς αὐτὴν ὅτι ἡ συνάντησις μετὰ τῆς πενθερᾶς εἶνε τέχνασμα πρὸς γελιοποιήσιν τῆς δῆθεν ἀδικαιολογήτου ζηλοτυπίας της, καὶ ἀντὶ νὰ δεχθῇ ἐπιτιμᾶσεις καὶ τιμωρίαν, ἐπιβάλλει ὄρους καὶ εἰς τὰς δύο· νὰ ἐπιστρέψουν καὶ αἱ δύο εἰς τὴν οἰκίαν, νὰ παραμείνῃ αὐτὸς χορεύων καὶ εὐθυμῶν...

Εἶνε ἀληθές ὅτι οὔτε ἡ «Θεατρίνα», οὔτε ὁ «Πιερρότος» διακρίνονται ἐπὶ ἀπολύτῳ πρωτοτυπίᾳ ἐπινοίας καὶ ὅτι ἀφ' ἑτέρου δὲν προσεγγίζει πολὺ εἰς τὴν ζωὴν ὁ προϋποθέτων τόσοσφ ἄκαμπτον τὴν συνάδελφον πρὸ τῶν παρακλήσεων τῆς ἀτυχοῦς μητρὸς· ἀλλ' εἶνε οὐχ ἥττον ἀληθές ὅτι ὁ «Πιερρότος» ἔτερεψε καὶ ὅτι ἡ «Θεατρίνα» συνεκίνησεν. Ὅσον ἀφορᾷ μάλιστα τὸν πρῶτον, δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀντιπαρέλθῃ ἀπαράτηρητον κἄτι τὸ ἐντελῶς ἰδιόρρυθμον εἰς τὸν διάλογον, τὸ δροσερόν καὶ φιλοπαῖγμον, τὸ εὐτραπέλος εἰρωνικόν, τὸ εὐφάνταστον, τὸ ὡσάν ὑπόπτερον, ὁσαδῆποτε καὶ ἂν εἶνε τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἤθελον τὸν διάλογον αὐτὸν λεπτότερον, προσεκτικώτερον.

Ἡ ἰδιορρυθμία αὐτῆ, ὅσον ἄλλως τε καὶ ἡ κάποια ἀπροσεξία, ἦτο ἀκόμη ἐναργεστέρη εἰς τὸ τὸσφ ἰδιωτύπως χαρακτηριστικὸν «Τσακάλι». Προφανῶς εὐρίσκειται τις πρὸ ὅλων ἰδιαζούσης ἀτομικότητος, ὄχι μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡρωίδα, ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν συγγραφέα. Πλὴν ὅμως πόσον ἀτιθάνας παρατείνεται ἡ παρεξήγησις ἐπὶ τῆς ὁποίας καὶ στηρίζεται, τόσοσφ δὲ παραμελήθη ἡ δράσις. Πόση οὕτω περισσοτέρα φιλολογικότης ἢ θεατρικότης!

Ἡ κυρία Κυβέλη Ἀδριανοῦ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τόσοσφ μαφόρους ὁλόους ὑπῆρξεν ἀξία τῶν εἰλικρινεστέρων παίων. Εἰς τοὺς μέχοι τῆς ἐσπέρας ἐκείνης ὁλόους ἡς ἐτυπῆρχον ἤδη τ' ἀντίστοιχα στοιχεῖα τοῦ τῆς

«Θεατρίνας»: ἀλλὰ διὰ πρώτην φοράν παρέστη ὡς «Τσακάλι» τόσοῦ ἰδιότυπος καὶ τόσοῦ χαρακτηριστικῶς ἔντονος, ἐνεργός, δρῶσα καὶ ἑαυτὴν ἐξωτερικεύουσα ὡς ἀφ' ἑτέρου κατώρθωσε νὰ προσδόσῃ εἰς τὸν «Πιερρότον» ὅλον ἐκεῖνο τὸ κᾶτι χαρίεν καὶ παιγνιώδες, ἰδίως τὸ ὠχρόν, ἀόριστον, τὸ οἶονεὶ ἀσύστατον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀπὸ τὴν μοῖραν τοῦ ὁ αἰώνιος αὐτὸς φίλος τῆς Σελήνης, — δι' ὅλου τοῦ ὅλου — ὅλην τὴν λεπτότητα, τὴν ὁποῖαν ἀπὸ ὑπερβάλλον νεανικὸν σφρῖγος δὲν ἐτήρησε παντοῦ ὁ συγγραφεύς.

ΧΡ. ΘΕΜ. ΔΑΡΔΑΞΕΗΣ